

วารสาร

บริหารการศึกษาบัวบัณฑิต

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2562

Vol. 19 No.4 October – December 2019

BUABANDIT JOURNAL OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION (BUAJEAD)

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ISSN 1513-007X

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย

(Thai Journal Citation Index Centre - TCI) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1

วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต

BUABANDIT JOURNAL OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION (BUAJEAD)

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2562

Vol. 19 No. 4 October – December 2019

บทบรรณาธิการ

บทความวิชาการ

- รูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วันชาวีลา เป็ญลาเตะ, เรชา ชูสุวรรณ) 1
- การนิเทศกับการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 (พิชญ์สีชา พงษ์พันแพงพะงา, สำเร็จ บุญเรืองรัตน์) 10
- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับ EQ ในเด็กปฐมวัย (ศุภลักษณ์ พลายแสง, วีรพงศ์ เฉลิมรุ่งโรจน์, พิชาพร สุนทรนนท์, ธวัชชัย ศรีเทพ) 22
- ครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 (พิชญภา ยืนยาว) 38

บทความวิจัย

- รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุภาวิตา บุตรภักดีกุล, นันทิยา น้อยจันทร์, สาธิต ทรัพย์รวงทอง) 49
- รูปแบบการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสในจังหวัดนครราชสีมา (พระปลัดบรรจง มหานาโค, นลินทิพย์ พิมพ์กลัด, สมศักดิ์ จีวัฒนา) 63
- การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 (ยงจิตร สัพโส, วาโร เฟิงส์สวัสดิ์, สิงประเสริฐ นาคโคตรคำ) 80
- การศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารทั่วไปโรงเรียนวชิรวิทย์เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (ฉัตรชัย ตันตรานนท์) 92
- การพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (เพ็ญศรี ทศพร, ปรีชา สามัคคี, ประยงค์ ชูรักษ์) 104
- การพัฒนาสื่อโดยประยุกต์ใช้ความจริงเสริมสำหรับออกกำลังกายเพื่อสร้างกล้ามเนื้อด้วยตนเอง (วัชรกร ปักเคธาติ, คชาภุช เหลี่ยมไธสง) 116

ครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

Professional Teachers in 21st Century

พิชญภา ยืนยาว¹

บทคัดย่อ

ครูมืออาชีพ คือ ผู้มีความรอบรู้ มีศักยภาพในด้านนวัตกรรมการสอน รักในอาชีพ และมีจิตวิญญาณความเป็นครู ความหมายของครูตามคำภาษาอังกฤษว่า TEACHERS ประกอบด้วย 1) การสอน 2) จริยธรรม และเป็นแบบอย่าง 3) ความสามารถ 4) การสืบทอดวัฒนธรรม 5) มนุษย์สัมพันธ์ 6) การประเมินผล 7) การวิจัย และ 8) การให้บริการ สำหรับลักษณะของครูมืออาชีพ ประกอบด้วย 1) มีจิตเมตตา ดูแลศิษย์เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สอง 2) มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู 3) มีการเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงาน 4) มีความสุภาพเรียบร้อย 5) มีทัศนคติในทางบวก มองโลกในแง่ดี 6) มีการวางแผนการสอน และ 7) หมั่นฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

คำสำคัญ: ครูมืออาชีพ, ศตวรรษที่ 21

Abstract

Professional Teachers are knowledgeable people, have competency in teaching innovation, love their career, and being spirituality of teachers. TEACHERS are as follows: 1) T – Teach; 2) E – Ethics, Example; 3) A – Ability; 4) C – Cultural Heritage; 5) H- Human Relationship; 6) E – Evaluation; 7) R – Responsibility; and 8) S – Service. The behaviors of professional teachers are as follows: 1) Parent; 2) Proud; 3) Prepare; 4) Polite; 5) Positive; 6) Plan; and 7) Practice.

Keywords: Professional Teachers, 21st Century

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทนำ

ครูคืออาชีพที่ถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการสอนและการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบเพื่อให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ครูจึงเป็นกัลยาณมิตรที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูกศิษย์ ให้ความรักความเอาใจใส่เปรียบเสมือนบิดาและมารดาคนที่สองของศิษย์ จนได้รับคำเปรียบเปรยว่าเป็น “พระคุณที่สาม” รองจากพระคุณจากบิดาและมารดา ครูที่ดีย่อมอุทิศตนเพื่อให้ศิษย์มีอนาคตที่สดใส ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึกให้เป็นคนดี เป็นบุคคลที่ดีของสังคม

ความแตกต่างระหว่าง “ครูมืออาชีพ” กับ “อาชีพครู” ที่เด่นชัดและยอมรับกันก็คือ “ครูมืออาชีพ” หมายถึง ครูที่เป็นครูด้วยใจรัก มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นครู ประพฤติตัวดี วางตัวดี ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคนเป็นกำลังใจและช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิษย์ เพื่อให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รักความยุติธรรม ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน มีอุดมการณ์ ยึดมั่นปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเอง จากความคาดหวังที่สังคมมีต่อ “ครู” ในขณะนี้ส่งผลให้ “ครูมืออาชีพ” จำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาตัวเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาความสามารถด้านการสอน โดยการจัดการความรู้ที่จะสอนอย่างมีคุณภาพ ทั้งในแง่การพัฒนาความรู้ในเนื้อหาสาระของวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการอบรมสั่งสอนที่พัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ และมีการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนจากผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

ความหมายของครู

ครู คือบุคคลที่มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิด การอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน ความหมายของครูเป็นความหมายตามเนื้อความหรือเนื้อแท้ของครู กล่าวคือ ผู้ที่เป็นครูควรมีภาวะ ได้แก่ ความรู้ ความประพฤติ และคุณธรรม ไม่ว่าครูนั้นจะอยู่ ณ ที่ใด หน่วยงาน ไหนก็ตาม ผู้เขียนได้รวบรวมความหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ทำหน้าที่ “ครู” หรือ “ผู้ปฏิบัติการสอน” ไว้ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2553, หน้า 29) ได้อธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้

1. ครู เป็นผู้นำทางศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง
2. ครู คือ ผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้มีความหนักแน่น ควรแก่การเคารพของ

ลูกศิษย์

3. ครู คือผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้กับผู้สอนในระดับต่ำกว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

ส่วนในภาษาอังกฤษมาจากคำว่า TEACHERS ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ไว้ว่า “หน้าที่ประจำของแต่ละบุคคล เมื่อเขาได้รับมอบหมายให้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง” ส่วนความหมายของครู ในที่นี้จะอธิบายตามรูปคำภาษาอังกฤษ คือ “TEACHERS” โดยสรุปและปรับปรุงจากคำอธิบายของ ยนต์ ชุ่มจิต (2553, หน้า 49–55) ดังนี้

T - Teach

E - Ethics, Example

A - Ability

C - Cultural Heritage

H- Human Relationship

E - Evaluation

R - Responsibility

S - Service

1. Teach (การสอน)

คุณลักษณะประการแรกของความเป็นครูก็คือ ต้องสอนได้ สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี สามารถฝึกฝนแนะนำให้ศิษย์เป็นคนดี สอนให้เข้าใจชัดเจน สอนศิลปวิทยาให้หมดสิ้น ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ สร้างเครื่องค้ำกันในสารทิศ (สอนให้รู้จักเลี้ยงตัว รักษาตนในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี) และที่สำคัญคือต้องสอนให้เกิดความองงามทางสติปัญญา มีความคิด และสร้างสรรค์

ในทัศนะของผู้เขียนการสอนที่เป็นภารกิจสำคัญที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติ ผู้เขียนเชื่อว่าคนที่มีความรู้ ก็สามารถสอนได้ แต่จะสอนเป็น หรือ สอนดี ได้หรือไม่นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ และเทคนิคการสอนที่หลากหลายแปลกใหม่ เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดความรู้ที่คงทน สอนให้เข้าใจ มากกว่าท่องจำ

2. Ethics (จริยธรรม), Example (เป็นแบบอย่าง)

วิชาชีพครูได้รับการยกย่องและจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความจำเป็นต่อสังคม เป็นอาชีพที่ช่วยสร้างสรรค์จรรโลงให้สังคมเป็นไปในทางที่ปรารถนา ฉะนั้นกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับที่สูง คนเป็นครูจึงควรต้องสร้างจิตสำนึกที่ติงามให้เกิดขึ้นบนตนเองในสังคม ต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพของตน ยิ่งสังคมยกย่องเคารพและไว้วางใจผู้ประกอบวิชาชีพครูมากเท่าไร ผู้ประกอบวิชาชีพครูก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความเคารพเชื่อถือไว้วางใจเพียงนั้น นอกจากนี้ครูทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติ

ตนให้เป็นผู้มีจริยธรรมอันเหมาะสมอีกด้วยเพราะพฤติกรรมอันเหมาะสมที่ครูได้แสดงออกจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปลูกฝังศรัทธาให้ศิษย์ได้ปฏิบัติตาม

ในทัศนะของผู้เขียนด้วยกับคำว่าครูจะเป็นต้นแบบ หรือ เป็นแม่พิมพ์ให้กับศิษย์ ดังคำกล่าวของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ที่ว่า“อยากรู้ว่าตัวครูเป็นฉันใด จงดูได้จากศิษย์ที่สอนมา” ดังที่ผู้เขียนได้ประกอบอาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้เขียนเองก็มีต้นแบบจากอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนมาในระดับมัธยมศึกษา และ ศึกษาระดับปริญญาตรี โดยคุณอาจารย์ได้อบรมสั่งสอนในเรื่องการทำงาน ซึ่งให้ข้อคิดว่า ผลงานที่เราทำ ล้วนเป็นสิ่งที่บ่งบอกตัวตนของเรา ดังนั้น จงทำงานทุกอย่างอย่างตั้งใจ และรอบคอบ ทำให้สุดความสามารถ อย่าทำแค่ให้ผ่านพ้นไป ด้วยคำที่อาจารย์สั่งสอน และแบบอย่างที่อาจารย์ทำให้เห็น ทำให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในอาชีพอาจารย์จนทุกวันนี้ และได้ถ่ายทอดแนวทางในการทำงานให้กับลูกศิษย์ต่อไป

3. Ability (ความสามารถ)

คำว่า “ความสามารถ” หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเป็นการกระทำทางกายหรือทางจิตใจ และไม่ว่ากำลังนั้นจะได้มาจากการฝึกฝนอบรมหรือไม่ก็ตาม แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ความสามารถทั่วไป (General Ability) และความสามารถพิเศษ (Specific Ability) ครูในยุคปัจจุบันจะต้องเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่หรือนวัตกรรมทางการศึกษา (Teaching Innovation) เพื่อจะช่วยให้ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นไป ครูจึงต้องประเมินตัวเอง ประเมินการสอน และปรับปรุงข้อบกพร่องของสิ่งที่ตนสอนไปเสมอเพื่อให้ผลการสอนดีที่สุด

ในทัศนะของผู้เขียนความสามารถในการสอนของครูในปัจจุบันจะไม่จำเป็นเฉพาะความสามารถในการสอนเพียงเท่านั้น แต่คนที่เป็นครูต้องมีความสามารถที่หลากหลาย ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดสมรรถนะครูไว้ 2 สมรรถนะ ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก มี 5 สมรรถนะประกอบด้วย 1.1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 1.2) การบริการที่ดี 1.3) การพัฒนาตนเอง 1.4) การทำงานเป็นทีม 1.5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน มี 6 สมรรถนะประกอบด้วย 2.1) การออกแบบการเรียนรู้ 2.2) การพัฒนาผู้เรียน 2.3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 2.4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.5) ภาวะผู้นำครู 2.6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

แต่ในความเป็นจริงแล้ว ครูไทยมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนมากมาย อาทิ อบรมวินัย และมารยาทนักเรียน เตรียมการสอน ทำบันทึกการสอน ติดตามผลการเรียน รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำบัญชีเรียกชื่อและสมุดประจำชั้น ดูแลบำรุงรักษาห้องเรียนและอาคารสถานที่ ช่วยงานสารบรรณและธุรการโรงเรียน เป็นครูประจำชั้น ทำระเบียบและสมุดรายงานนักเรียน ร่วมกิจกรรมชุมชน ประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน และงานอื่น ๆ ตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย ด้วยภารกิจที่กล่าวมา ทำให้ครูในปัจจุบันต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของตนให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. Cultural Heritage (การสืบทอดวัฒนธรรม)

ครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งให้ตกทอดไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง หรือ รุ่นต่อ ๆ ไป ซึ่งมีวิธีการที่ครูจะกระทำได้ 2 แนวใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่างถูกต้องเป็นประจำ กล่าวคือ ครูทุกคนจะต้องศึกษาให้เข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติอย่างถ่องแท้เสียก่อน ต่อจากนั้นจึงปฏิบัติตามให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้ศิษย์และประชาชนทั่วไปยึดถือเป็นแบบอย่าง เช่น การแต่งกายให้เหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ การแสดงความเคารพและกิริยามารยาทแบบไทย ๆ เป็นต้น

2. การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทยอย่างถูกต้อง และในขณะเดียวกันก็กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามแบบฉบับอันดีงามที่บรรพบุรุษได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

ในทัศนะของผู้เขียน ปัจจุบันเยาวชนไทยหลงลืมวัฒนธรรมความเป็นไทย หายไปหลงในวัฒนธรรมต่างชาติ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคงที่หรือใช้เฉพาะในสังคมหนึ่งเท่านั้น ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการขนส่งคมนาคม ทำให้การเผยแพร่วัฒนธรรมกระทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้นกระบวนการนี้เรียกว่า การเผยแพร่หรือการกระจายทางวัฒนธรรม ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดช่องว่างของบุคคลในสังคม เนื่องจากแต่ละบุคคลจะมีความรู้ความเข้าใจ ความเห็น ทัศนคติ ถึงแม้ในปัจจุบันวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิต ครูควรต้องเป็นแบบอย่างในการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมไทย สืบสานวัฒนธรรมให้สืบต่อไปยังคนรุ่นหลัง รักความเป็นไทย ภาคภูมิใจในประเพณีของตน การแต่งกายและแสดงมารยาทแบบไทย ดังนั้น ในฐานะที่ผู้เขียนเป็น “ครูของครู” กล่าวคือ เป็นอาจารย์ที่สอนนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จึงต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่าง อาทิ การแต่งกาย โดยผู้เขียนจะแต่งกายด้วยผ้าไทย ทุกครั้งที่เข้าสอน พยายามใช้ภาษาไทย ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักศึกษา และเป็นแบบอย่างในการใช้สื่อผ่านสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง เป็นต้น

5. Human Relationship (มนุษย์สัมพันธ์)

การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีของครูต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ของครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของครูยังช่วยทำให้สถาบันศึกษาที่ครูปฏิบัติงานอยู่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอีกด้วย ดังนั้น ครูทุกคนจึงควรถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่จะต้องคอยผูกมิตรไมตรีอันดีระหว่าง บุคคลต่าง ๆ ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลต่าง ๆ อาจจำแนกได้ ดังนี้

ครูกับนักเรียน ครูกับนักเรียนนับว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันมากที่สุด จนกระทั่งในอดีตเคยยกย่องให้ครูเป็นบิดาคนที่สองของศิษย์ ผู้ปกครองเมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนก็ฝากความหวังไว้กับครู กล่าวคือ มอบภาระต่าง ๆ ในการอบรมดูแล ลูกหลานของตนให้แก่ครู ดังนั้น ครูจึงควรปฏิบัติหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์ที่สุด และ

ควรสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและศิษย์ให้แน่นแฟ้น ให้ศิษย์มีความรู้สึกฝักใฝ่ใจตลอดไป วิธีการที่ครูควรจะทำต่อศิษย์

ครูกับครู

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูนั้นว่ามีความสำคัญมากที่สุดต่อการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะครูกับครูที่ทำงานสอนอยู่สถานศึกษาเดียวกัน เปรียบเสมือนบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน หากสมาชิกในครอบครัวเดียวกันมีความสมานสามัคคีอันดีต่อกันแล้ว นอกจากจะทำให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพแล้วยังช่วยให้การปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ การพัฒนาสถานศึกษาและ การพัฒนาวิชาชีพครูก็จะดำเนินไปอย่างรวดเร็ว วิธีที่ครูควรปฏิบัติต่อครู เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ต่อกัน

ครูกับผู้ปกครอง

ผู้ปกครองนักเรียนเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของศิษย์และความก้าวหน้าของสถานศึกษา โรงเรียนใดที่สามารถโน้มน้าวให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามาใกล้ชิดโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนนั้นจะสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วทั้งด้านคุณภาพการเรียนของนักเรียนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคมรอบ ๆ โรงเรียน วิธีการที่ครูสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในทัศนะของผู้เขียนมนุษยสัมพันธ์ของครู นอกจากที่กล่าวในข้างต้นแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าครูควรต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และ ครูจะต้องพยายามสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับครู และครูก็ต้องเกี่ยวข้องด้วยตลอดเวลาแล้ว ยังมีกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอีกด้วย

6. Evaluation (การประเมินผล)

การประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งของครูเพราะการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่าง ๆ หากครูสอนแล้วไม่มีการประเมินผลหรือวัดผลครูก็จะไม่ทราบได้ว่าศิษย์มีความเจริญก้าวหน้าในด้านใดมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ครูจึงควรจะระลึกอยู่เสมอว่า ณ ที่ใดมีการสอน ที่นั้นจะต้องมีการสอบ สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียนนั้น ครูสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ได้หลายวิธี ทั้งนี้อาจจะใช้หลาย ๆ วิธีในการประเมินผลครั้งหนึ่งหรือเลือกใช้เพียงวิธีการใดวิธีการหนึ่ง

ในทัศนะของผู้เขียนการวัดและประเมินผลผู้เรียนควรเน้นประเมินสมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน แต่ทุกวันนี้เราเอาแบบทดสอบเป็นเครื่องวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ดังนั้น จึงเกิดกระแสเรียนพิเศษ กวดวิชา เพื่อให้เด็กที่มีความพร้อมได้มีโอกาสเรียนรู้ได้มากกว่าเด็กที่มีข้อจำกัดจากฐานะทางครอบครัว มีหน้าที่ยังมีการเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

เด็กมาวัดประสิทธิภาพการสอนของครู มีผลต่อการประเมินความดีความชอบ และการเลื่อนวิทยฐานะอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ ครูไทยคงขาดอิสระในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ทั้งยังขาดอิสระในการวัดผลและประเมินผลเด็กอีกด้วย

7. Research (การวิจัย)

ครูที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนตามที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นอย่างดี รวมทั้งยอมรับผลแห่งการกระทำนั้น ๆ ไม่ว่าจะดีหรือไม่ก็ตาม และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข ครูต้องเป็นนักแก้ปัญหา เพราะการวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหาและการศึกษาหาความจริง ความรู้ที่เชื่อถือได้โดยวิธีการวิจัยของครูในที่นี้ อาจมีความหมายเพียงแค่นักเรียนมีปัญหาไปจนถึงการวิจัยอย่างมีระบบในชั้นสูงก็ได้ สาเหตุที่ครูต้องรับผิดชอบในด้านนี้ก็เพราะในการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา ครูจะต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ

ในทัศนะของผู้เขียนการวิจัยเป็นภาระงานสำคัญที่ครูทุกคนต้องทำ โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้น ๆ ทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนของตนมี การวางแผนอย่างเป็นระบบและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้น ผู้สอนต้องคิดวิเคราะห์ รู้ความต้องการในการนำผลการวิจัย ข้อค้นพบไปใช้พัฒนาผู้เรียน คิดวิเคราะห์ทุกขั้นตอนของการวิจัย โดยเฉพาะขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน นับว่าเป็นการทำทลายความสามารถของครูที่จะมุ่งมั่นพัฒนาทั้งตนเอง และผู้เรียนไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งยังแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งที่มีสาเหตุมาจากครู ผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การวิจัยจึงจะสามารถตอบโจทย์และการแก้ปัญหา รวมทั้งการพัฒนา งานครูให้ดียิ่งขึ้นได้

8. Service (การให้บริการ)

ครูจะต้องให้บริการแก่สังคมหรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังต่อไปนี้

1. บริการความรู้ทั่วไป ให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในท้องถิ่น
 2. บริการความรู้ทางด้านความรู้และสุขภาพอนามัย โดยเป็นผู้ให้ความรู้หรือเป็นผู้ประสานงานเพื่อดำเนินการให้ความรู้แก่ประชาชน
 3. บริการด้านอาชีพ เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นให้ประชาชนในท้องถิ่น
 4. บริการให้คำปรึกษาหารือทางด้านการศึกษาหรือการทำงาน
 5. บริการด้านแรงงาน เช่น ครูร่วมมือกับนักเรียนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
 6. บริการด้านอาคารสถานที่แก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มาขอใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
- ในทัศนะของผู้เขียน ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นตามบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน เนื่องจากครูเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาติดต่อดำเนินงานกับนักเรียนและผู้ปกครอง ครูเปรียบเสมือนผู้นำ

ชนบทที่สำคัญ เป็นผู้ที่มีความรู้ แจ่มชัดต่าง ๆ แก่ชาวบ้านได้ เป็นที่พึ่งพิงของชาวบ้านทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเรื่อง การศึกษา กฎหมาย สุขภาพ การเมือง ชาวบ้านในชุมชนมักยึดครูเป็นผู้นำคำปรึกษา ดังนั้นครูจึงเป็นที่เคารพของ ชาวบ้าน และควรมีบทบาทพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และอาชีพ สังคมและวัฒนธรรม สุขภาพ อนามัย และการเมืองการปกครองแก่สมาชิกในชุมชนต่อไป

กล่าวโดยสรุป ครู คือ ผู้ที่มีความสามารถให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนสำหรับผู้เรียน ในทุกระดับชั้น ทั้งของรัฐและเอกชน เป็นผู้สั่งสอนศิษย์ ถ่ายทอดความรู้ให้ศิษย์เกิดความรู้ ความสามารถ มี คุณธรรมจริยธรรม นำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติในอนาคต เป็นผู้ที่ต้องเสียสละ เอาใจใส่เพื่อความ เจริญก้าวหน้าของศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของครูเพื่อให้ศิษย์ได้ประพฤติปฏิบัติตนตามแบบอย่าง จึงได้ชื่อว่า ครูคือ “แม่พิมพ์ของชาติ” “ปูชนียบุคคล” “เรือจ้าง” “แสงเทียน” “กระต่ายทราย” เป็นต้น

ในทัศนะของผู้เขียนมองว่า “ครู” ในศตวรรษที่ 21 หรือ ยุคการศึกษา 4.0 ต้องเป็นมากกว่าที่กล่าวมา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมี ผลกระทบต่อครูโดยตรงในด้านบทบาท หน้าที่ และภาระงานที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ ครูต้อง ปรับเปลี่ยนสถานะจาก ผู้สอน (Teacher) เป็น Coach Facilitator และ Mentor โดยครูต้องเปลี่ยนกระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียนจาก Passive Learning หรือ เรียนแบบเชิงรับ เป็น Active Learning หรือ เรียนแบบเชิงรุก ให้ เหมาะสมกับการศึกษาในยุค 4.0 นั้นเอง

คุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

ครูมืออาชีพคือผู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ พัฒนานตนเองเพื่อไปสู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษา มีความรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเป็นภาพสะท้อนถึง การพัฒนาผู้เรียน ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญในการเรียนรู้ และพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนตลอดจนทำให้ กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนสัมฤทธิ์ผล ซึ่งนักเรียนจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ต่อไป

ชินุติ บุตะเขียว และคณะ (2561: 231-243) ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะของครูที่สอดคล้องกับ ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. **คุณลักษณะด้านเจตคติ** ค่านิยมและคุณธรรมจริยธรรมของครู มี 9 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) รู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล 2) เข้าใจความแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียน 3) เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน 4) มีเมตตากรุณา และความเอื้ออาทรต่อ ผู้เรียน 5) เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน 6) มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน 7) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งความรู้และสังคม 8) ทำงานเป็นทีม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ 9) มีจิต สาธารณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2. **คุณลักษณะด้านทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21** มี 15 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา 2) มีทักษะเทคนิควิธีการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม 4) มีทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ รู้เท่าทันสื่อ และการเปลี่ยนแปลงของโลก และทักษะความรู้ที่ทันสมัย 5) มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน 6) มีทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 7) มีทักษะในการเป็นผู้อำนวยการการเรียนรู้ และร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียน 8) มีทักษะในการเป็นที่ปรึกษาที่ดีในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 9) มีทักษะชีวิต 10) มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การทำงานที่ครู 11) มีทักษะในการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น 12) มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนทั้งด้านที่เน้นการปฏิบัติและทฤษฎี 13) มีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ 14) มีทักษะภาษาอังกฤษ พูดและใช้ได้เป็นอย่างดี และ 15) มีทักษะในการวิจัยและใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3. **คุณลักษณะด้านองค์ความรู้ของครู** มี 11 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีความรู้ดี ในวิชาที่ตนสอน 2) มีความรู้ในเรื่องกฎหมายการศึกษา ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา รวมถึงศาสนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม 3) มีความรู้ในเรื่องภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและพัฒนาวิชาชีพครู 4) มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์ จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา การแนะแนวและการให้คำปรึกษา 5) มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการพัฒนาหลักสูตร 6) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหา 7) มีความรู้ในการวิจัย การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 8) มีความรู้ในการออกแบบ การประยุกต์ใช้และการประเมินสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ สารสนเทศเพื่อการสื่อสาร 9) มีความรู้ในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน 10) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา และ 11) มีความรู้เกี่ยวกับ หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู และ จรรยาบรรณของวิชาชีพครู

ผู้เขียนได้สรุปคุณลักษณะของครูมืออาชีพศตวรรษที่ 21 ต้องมีความสามารถเพื่อใช้ในการพัฒนาตน และผู้เรียนดังต่อไปนี้

Parent หมายถึง มีจิตเมตตา ดูแลศิษย์เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สอง ให้การอบรมบ่มนิสัย และให้ความรู้ทักษะในการดำเนินชีวิตไปควบคู่กัน ครูสมัยก่อน จะดูแลศิษย์เหมือนลูกของตน ศิษย์คนไหนมีปัญหาเรื่อง การเรียน ก็สอนเสริม ทบทวนให้ โดยไม่คิดค่าสอน มุ่งเน้นให้ศิษย์ได้มีความรู้

Proud หมายถึง มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู ทุ่มเทร่างกายแรงใจในการประกอบอาชีพครู สามารถประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ และเต็มใจที่จะสั่งสอนลูกศิษย์ให้เป็นที่คนเก่ง คนดี มีความสุข เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา มีความพร้อมและความตั้งใจที่จะเป็นครู และตัดสินใจเลือกอาชีพครูด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

Prepare หมายถึง มีการเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงาน ทั้งเตรียมการสอน เตรียมตัวในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และเตรียมพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทั้งนโยบายทางการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ครูจะเตรียมแต่เฉพาะเนื้อหาในรายวิชาที่สอนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ไม่ได้ หากแต่ต้องมีการเตรียมความพร้อมในการสอนวิชาความรู้รอบตัว ทักษะชีวิตให้กับศิษย์ของตน และสามารถสอนได้ในทุกระดับชั้น นอกจากนี้เตรียมความพร้อมในการสอนแล้ว ครูยังต้องเตรียมความพร้อมในชีวิตและวิชาชีพความเป็นครู ต้องมีการฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ต้องเรียนรู้ และศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อพร้อมปรับเปลี่ยน และพัฒนาตนให้ทันเหตุการณ์ ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น ครูก็ยังสามารถดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียกว่า สร้างภูมิคุ้มกันให้กับชีวิตนั่นเอง

Polite หมายถึง มีความสุภาพเรียบร้อย มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ พฤติกรรมดังกล่าว ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ดังนั้น จึงมีคำกล่าวที่ว่า คนเป็นครู ต้องเป็นครูตลอด 24 ชั่วโมง จะเป็นครูเฉพาะที่ปฏิบัติงานในรั้วโรงเรียนไม่ได้ หรือ ปฏิบัติงานเฉพาะในเวลาราชการเท่านั้น ในทัศนะของผู้เขียนนั้น คนเป็นครูต้องมีความพร้อมทั้งกายและใจ ครูสมัยก่อนเป็นแม่พิมพ์ แบบอย่างที่ดีทั้งการแต่งกาย การพูดจา การวางตัว แต่ในยุคสมัยนี้ ที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ครูบางคนอาจมองว่าการแต่งกาย การพูดจา หรือ พฤติกรรมบางอย่าง เป็นสิทธิส่วนบุคคล แต่สำหรับผู้เขียนแล้ว มองว่า เมื่อเลือกอาชีพนี้แล้ว “ครู” ก็จะต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ได้ทุกเวลา และทุกสถานการณ์

Positive หมายถึง ครูต้องมีทัศนคติในทางบวก มองโลกในแง่ดี โดยเฉพาะทัศนคติในทางบวกกับศิษย์ ในสภาพความเป็นจริงครูไม่สามารถเลือกผู้เรียนได้ ครูทุกคนคงคาดหวังที่จะได้สอนนักเรียนเก่ง และมีความพร้อมทุกคน แต่ในความเป็นจริงแล้ว เราไม่สามารถเลือกนักเรียนได้เพราะสภาพการศึกษาในสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำอย่างชัดเจน ครูต้องเรียนรู้ เข้าใจในสภาพที่แท้จริงของศิษย์ เรียนรู้และพร้อมให้อภัย หากศิษย์เกิดความผิดพลาด

Plan หมายถึง ครูต้องมีการวางแผนการสอน เป็นการวางแผนการสอนประจำวันเป็นรายคาบที่ทำการสอนหรือเป็นรายหัวข้อเนื้อหา ประกอบด้วย หัวข้อเรื่อง วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน ใบงาน การวัดและการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณค่า ช่วยให้การสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นไม่สับสน ดำเนินการสอนได้ตรงตามเวลาที่

กำหนดและสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งยังเกิดความมั่นใจในการสอนจากการที่วางแผนการสอนไว้ดี และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนเกิดเจตคติที่ดีแก่ผู้สอน

Practice หมายถึง ครูต้องหมั่นฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ แนวทางในการฝึกฝนเพื่อก้าวสู่การเป็นครูมืออาชีพนั้น ครูควรร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมหรือกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึก หรือทัศนคติทางบวกในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตนเอง และปรับปรุงตนเอง โดยแสวงหาการสนับสนุนจากบุคคลในอาชีพเดียวกัน ทบทวนและศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาของชาติตามนโยบายต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ศึกษากฎหมายและหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ฝึกฝนทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ประเมินความสามารถของตนเอง เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาอย่างรอบคอบ

สรุป

กล่าวโดยสรุปคุณลักษณะของครูมืออาชีพจะต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดีจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีความเจริญงอกงามก้าวหน้าในอาชีพครู มีการปรับการเรียนการสอนอย่างบูรณาการ เตรียมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะที่เป็นไปของสังคม มีความรักและความเมตตาต่อศิษย์ เสียสละ เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคน เป็นกำลังใจและช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิษย์ เพื่อให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม วิจัยและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กระตือรือร้นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีความรักและเทิดทูน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภาคภูมิใจและการรู้จักทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม และทรัพยากรของชาติ นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาถ่ายทอดให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ชั้นฤดี บุตะเขียว และคณะ. “กลยุทธ์การพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21,” วารสารบริหาร

การศึกษาบัวบัณฑิต. 18, 2 (เมษายน-พฤษภาคม 2561): 231-242.

ยนต์ ชุ่มจิต. *ความเป็นครู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2553.